

Langleri

3. Hant

Langardaginn, 2. nóvemberinn.

1901.

Þvott og fírelitt er borið af mikið og drukkitt.

Margir munu viljuga brúa þá af húðit sé mest notað til viturveris manna af allum þeim norngættum, sem verja þjá uppi á jörðinni, - en það er ekki rétt, - því melimatur allan heiman í þessu líbbi á sama kvartanum, hljót kartöflurnar at eiga heitursættit. -

At vísu er af öllum jörðar-úvæstum, hverju nafni sem nefnist, húttit mest brúkað í Englandi, Frakklandi og í Norður-Ameríku, - en af þessum löndum undanskildum eru kartöflur yfirleitt notaðar meira en hvítu.

Mest af kartöflum er borið í Íslandi; - þar borið hver matur at mataltali 1.340 D á ári af þessari vöru - og nær því eins mikið í Þýskalandi þ.e. hér um bil 1.180 D hver. Þar á mati borið hver matur í Hallandi ekki nema 760 D , - og er það þá í rættum nesh á eftir Þýskalandi; í Norgei og Svíþjótt 670 D , í Frakklandi 635 D , en í Ítalíu aðeins 180 D , þar er líka sama liuna minnst borið af þessum

Mjúg mikið munur er á því, hve mikið kjöt fjötinnar borið, langmest er borið af því í Norður-Ameríku; - þar er ekki borið minna en 10.000 milljónir D á ári og henda með því hér um bil 135 D á hverjum manni. Af þessu kjöti eru: 4.500 milljónir D nautakjöt 3.600 milljónir D svínakjöt og 720 milljónir D sautekjöt. - Nesh á eftir Norður-Ameríku kemur England; þar borið hver matur 90 D á ári; í Íslandi þá aðeins 57 D , - í Norgei 72 D , í Frakklandi 70 D , Þýskalandi, 58 D , Svíþjótt 56 D , - en minnst er borið af því í Ítalíu næst 22 D hver matur. -

Mismunurinn á neyðu drjúkjuvora er líka mjúg mikið; við skulum t.d. þakka þe-it til íhugunar; - mjúg líkt er ákomit með Englandi og Austrálu í því líbbi, - í hvoru landi þyri sig, eyðin hver matur 5 D á ári; Kanada var þessum löndum hér um bil jöfnu, en mikið er mismunurinn á því og t.d. Norður Ameríka með 1 $\frac{1}{2}$ D og Rússlandi með $\frac{1}{2}$ D henda hverjum.

Kaffi og þýskjan lifir góðu lífi

á Hallandi í Danmörku og
í Belgíu; á Hallandi er þó
langmest drukkitt af kaffinu
þar, og þar hver matar 22
á ári, í Danmörku 15
og í Belgíu 10. — Á Rúss-
landi er mjög lítið drukkitt
af kaffi. — Þó kemur nú
ólíft til sögunnar. — nokkurt
er víst líklegt með Englaudi
og Spýskalandi í þessari drukkun,
en þá verður England heldur
harðara; — líns mikill og
mismunurinn er á Englaudi
og Spýskalandi í þessari lífti,
verður mismunurinn á
Spýskalandi og Danmörku. — Á
Spáni og Ítalíu er lítið drukk-
itt af álí, en þar á miklu miklu
meira af víni; sömum á
Frakklandi. —

Í Norður-Ameríku er
langmest reykt og á Eng-
landi þortastur langmestur
sykur. — Af eggjum er mest
þortast í Norður-Ameríku,
hver matar þortastur þar
á matstúri 133 egg á ári,
Danir láta sér nægja 80 egg.
Aðeins í einni grein stendur
Danmörk höðsk ríft í nægju
af rúgi, en Súffjót og Rúss-
land koma þar strax á
eftir til sögunnar. —
þykkt af G. N.

Misgrípinn mikill.

Þú ert fallg-þreint framúr
skarandi fallg, þat var nú þá þú
spír allan efa. Þú ert mjög, en

en þá hraustleg. Þú ert alltaf
þreint, umkringdan indala and-
lítið hennar.

Jafnvel þótt Jóhann skrifari
veri skildur okkur á skrifstofunni
sinni, kunnir hann þó að meta
kvennlega þegar, en hann var,
sem matar segir, kvennþóttur
og ofrauförinn vit hit þegar þú,
og þar sem hann aldrei þótti þú-
þótt, þar sem hann vissi að þú
fólk var samanteknið, þá var þú
með öllu kvenfólkinu gagnokun-
nunar. Þat hefdi ekki verið nema
náðdóttir þátt Jóhann hefdi fallit
í lölu hinni glötuðu þ. e. þegarast.
En þat var ekki svo að sjá, sem
forlaginn vitdu láta stíkk vitzgangur,
því at þegar Jóh, af þessum leik
vikun gluggum, sá hann undanfrik
kvenandlit í glugga í götunni
gagnvart honum — andlit, sem ekki
hvarf frá hugstóki hans, hvorki í
vöku né svefni, í margja mánuði.
Þat var á sunnudegi at hann sá
hana í fyrstu skipti, er hún stóð
vit gluggum, þegar hún var þannig
heim frá kirkjunni.

Nýja frá þú sá hann á hvernig
sunnudegi vit gluggum og þótti
þú í húsit andspans. Hann sá
þau þótt fara til kirkjunnar og þannig
þóttur. Og þegar þótt at líta á daginn
sellust þótt þóttur vit gluggum vit
vinnu sína og lölu sem lit eftir
fólkinu á götunni.

Þat var einn dag at Jóh. hefdi
frá frá skrifstofunni í hann var
heima allan daginn og þat. jafnvel
at þótt sér matinn inn til sína, og
þegar stúlkan hann með matinn,

Kalladi hann » Betty, hver er feður þú sjálf - hann, hann! Eg meina hvaða fólk er þat, sem býr hér gagnvænt akkur?»

Betty leit snögvast nið í gluggann og sagði: »Nú, þat er Málterfólk, sem þú býr. Finnur skútkann er frú Málter, en hún heitir Freyja og er skýpóttur hennar. En þeim heimum ekki sem allra best samant ystir þvi sem, Uda-buskan segir. En sjáðu, nú kemur sá gamli at gluggann; þat er Málter gamli!»

Jóhann leit skjótt nið um gluggann, en eins og óspjálfrátt leit hann niðun á sama augnabliki, því at honum sýndist Málter lita á sig, ekki sem allra frimlegast. Jóhann var hraddur um at hann hefði tekið ystir því at hann var at gjóta skornanga til konu hans og dattinn.

»Þat er ríkjú hiltursverk þeim - ríkjú, sagði Betty, og Uda-buskan segir at þann sátt vel afurum þeim. En þat er sagt at Málter gamli sé strangur húsbóndi og lofandi bróður um konuna sína.»

Vikurnar lida hver ystir atra og þegar hérumbil mánuður var litinn uppgötvandi Jóhann at hann hefði fíkk ^{lann} fyrir alla þolinmótina. Skútkannar í húsinn andspennis sóka at gefa honum anga. Honum skjúttast ekki. Drösin þygn hafði optan en einninnu lítit, í legni, yfir til hans og hann var viss um at hún einninnu brosti svo vinalega til hans. Aldrei hafði hann sétt neitt því líkt. Hjartat barðist í brjósti hans, eins og þat ottladi at springa. At

hann vœ at sama skapi, sem brosit gjörði hann áneptari. - Jóhann sá þat, at þér var at viðhafa alla varkann; því at skýpótturinn mundi hafa sterkar gætur á döttur sinni og þessvegna væri hún náttúrulega svoa þeim og áframferin. - Frú Málter var læng og horud og Jóhann virðist hún mest líkjast kaunagrasi; hún leit it fyrir at vera á milli þvítugs og þvítugs, en afundni og sívi snipurinn á andlitinn beindi til at hún væri ennförðin. Þegar skundir lida fram, væri Jóhann hugrakkari, og einn sunnudag sattu hann í sig mótt og gekk it um sama líti og þó hann þeim frá kirkjunni. Hann var svo heppinn at mæta þeim á götum og hann væk labningurfullur. Til hlíðar um leit og hann dýrðist at taka afur haktinn og hreygja sig djúpt, og sá sýn til vandanlegu áneptu at Freyja heildsati honum ystun svo blitlega. - Málterinn ystir svaf Jóhann ekki. Hann sak vit gluggann og stardi á húsit andspennis, þannig til all lífs söru daut í húsinn og huguminn snérisk ávalk um þat hvat Freyja væri at gjöra, hvat hún hugaði o. s. fr. - Þegar allt var orrit dinkt káttati hann, en ekki til at sofa, hann var allt af ostur til þess. Hann gat ekki gleymt at hún hafði svarat kvæðin hans og honum faust þat vera ekki lítil uppgöfnum fyrir sig.

Frú Málter hlauk einnig at vera orðin vinumitt honum, því at undir eins og hann nú skliot vit gluggann, brosti hún til hans og vit þat sa hann

qualgræm þennurnar kemur. Jóh lét
sér fátth um frumast við fæsa blíðu
hennar, en met því hann hélt at
hann mundi geta lálið hana fram
kvoma áformu sík, þó svarati hann
kveðju hennar aftur á miki met blíðu
brósi. Freyja þótti aðeins við at við
at senda honum augnaorátið sík þá.
At lokum áfnd Jóh. at framkvoma eitthvát gþofa
Betty fyrir milli gongumand; hún gat of tilvill gefið
honum góð ráð. Eftir langa kvíðlesum met Betty, var það
ásvaðið, at Jóh. skuldi senda Freyju fullan blómknippi
og í því skuldi vera leyndur edill, sem á vori ritad: „Ég
huga um þig“. Betty fór sjálf met blómknippið og hún
kom aftur met þá glæði þágn, at Freyja vori frá sér minni
af koti yfir sendingunni og hún hafði verið óþreptandi
at þýpja um þessum laglaga manni. Jóh. lét því ekki
á löngu líða, um þann vandi amad blómknippi met
orokku meira innihaldi. Þetta var þýpjunin til nýj
skemtilæpa bréfa viðskipta á milli þeirra. Lokshafði
Jóh. skulfað henni reglulega liðels bréf og bæði um
aindræpa svar nota sunnudag. — Met þeirri þýpju
og öllu, en sáni vordur léft met at þann, hugaði hann
til þess dags, sem var svo mikilvordur fyrir allh líf
hans. Þegar um þessi mikli sunnudagur kom, steig hann
ekki fóti út fyrir dyr, og þegar farið var at líða á hann
og erast svar kom, addi hann fram og aftur um herbergið
eins og vitlaus maður, leit í úrið aðra kvora minútu og
dró það upp þangað til hann sleit í þér líðina. Ekki í
einn hegrir hann barid róstelegu í dýrnan, svo at hann
hröppa í líf. Áður en hann ~~áfnd~~ hafði við sér aftur
áfrandi Betty hvirðna og bað okkumunni manni inn í
stofuna. „Góth kvöld“, drundi þrumandi Karlmann
róld inn í herbergið. „Er það herra Jóhan Pálsson, sem
ég hef þá ávegnu at heilsa?“ Jóh. var svo sturladur, at
hann gat engu ordi upp komið, en hneigdi sig allru
andriðar. „Dökkir mín“, sagði Mólter gamli, drundi
leza, um leid og hann settist niður í hegrinda stólinn,
„Dökkir mín“, sem er hegrinda perla, hefir tilkynnt
mér, at þér hafði leitad ráðhags til hennar. Það
hefir at vori sáni vorið fullkomlega rétt aðferð, sem

þér hafði viðhaft, en það vordur at taka lílitt til þess
at hokleikurinn en sáni vandi at taka lílitt til
meins“. Jóh. stoppradur, en kom sáni upp einu
einasta ordi. — „Ég hef leitad yður uppi í kvöld,
herra mín“, hélt Mólter áfram, „til þess at leggja
fyrir yður nokkurar þýpningar, áður en ég gef sam-
þýphi mith til þess ráðhags, sem þér hafði farið fram
á við dóttur mína. Þórum mín þann bréf frá yður í for-
um dóttur minnar og þannig komst leyndarmálið upp.“
Jóh. reyndi at gera sér upp bró, en Mólter hélt áfram
og sagði: „Mér vindi at þér hafði sáni vorið vartari,
en unglingar hugsa sáni ávalt um afleiðingarvar.“
„Áform mith var ^{nýj} heidar lag, megrid þér vita“, gat Jóh.
loto svarit. „Já, náttúrliga, um það hefði átal-
drei efast“, sagði Mólter, um leid og hann þagradhi
sér í hegrinda stólinn hans tilvondur leingda-
sonar síns. Jóhan fór um at geta áttad sig og
svaradi met stillni þýpningun tilvondur
leingda föður síns um fram tíðar horfur hans,
sigrur hans, at hann og margt fleira. — Allar
eyþlépningar Jóhanns gedjudist hinni umbyggju
sama föður vel. Vi var erast til fyrirstötu þess
at ráðhagurinn gjórdist og tokist þér í hendur
þín til þýpningar. — Mólter bað Jóh. at þoma
heim til sín þegar í stad og það Jóh. það met glæði
og gerka yfir í húsid andspenis met hjartad uppi
í hálsi. Hann vand þess bráth var, at þó þó þó
léist við honum, þó þó voru batar í daglegu
stofunni og voru nýj ystir vandiingar fullar á
svipinn. Mómarsin horfði fyrst á Jóh. í leyri
og síðan ofan í kvöldu sína, en hún gamla og
lyla stjúpmodir hennar vorti hann fyrir sér
met ummar blíðu augnaradi um leid og hún
reigdi hófudid síns og mugu stúkurmar gera,
þegar þó halda at einhverjum þéltin um léist
vel á sig. Jóh. heilsadi þeim svo smytilaga sem
hann gat og atlaði at þá sér soti; en svo var hann
uban við sig, en hann stóð þarna frammi fyrir
mumtummi síni augliti til auglitis, at hann
sethist ofan í sama kvöld hennar; þessum
lét undan, svo at hann velt út af outi langur

í gólfid og allt sama dótíd heimar í kring-
num fram. Móttel hljóf þegar til og hjálpari þess-
um lengda sýni einum til vorandi í fótur apkur
og hljófadi í fjórugu sambati, svo að átt appid
gleyndist sem fyrir. Jóh. svarandi aðeins með
einsathvatis orðum og veltist einni norri ávall
hafa ljósa hugmynd um hvað um var verið að
sala. Móttel gaurdi hann, hvort hann hefði eini
guman af söng og hljófara slatti og jätti Jóh.
því náttúrulega. „Það gleder mig sammar laga“ að
sagði Móttel, „að þér erit músikalsteu.“
„Frejja mín! Veltu eini gyla eitthvot fyrir
akkur.“ Þat var þ skult þogn, áður en eldri drós-
in stóð upp og gekk að botte pianóinu og lét
fingurina hlampa fram og apkur um tónflötum
með mestu fimleiki. Jóhan varð allt í einu
fókur, sem orði; hann reundi augnum um í sí-
fellu í vöxl til fottepianóins og blóna rós-
urinnar í höndu stólmum hin ummagn.
„Ég vort að leitja yður að leyfa mér að sprejja“,
stamadi hann úr sér sér, „mér er eini ljóft,
hvort ég heyrði rétt, — hín þarna iíd
fottepianóid — er hín eini konan yður?“
„Hvat er þetta?“ hrópadi Móttel og stóð upp
og einblíndi á gest sínum, sem áttur voru, „yður
stjálklast heara minn, mega stulka, sem
stemma, annar með hljófara slatti um einu
Frejja döttir mín, hún, sem þér hefid leitad ká-
haz iíd og ég hef, gefid yður.“
„Þat hlýfur að vera mis skilningur“, kalladi
Jóh. upp yfir sig, „hróðlegur mis skilningur.“
„Mis skilningur!“ endur tók Móttel með drung-
andi röddu, „hvort meinið þér, heara minn?“
„Ég meina, — ég meina — ég skrifoti bréfin
min til“ — stamadi hann óhamingju samli hedið.
„Til föðken Frejju Móttel.“ gaeip Móttel
gamli fram í. „Já, þat er alveg rétt. Þat er aug-
inn mis skilningur, heara minn. Þetta er Frejja
döttir mín, til vorandi konan yður, já þat er alveg rétt.“

„En þér vortid að leyfa mér að gífa dálitlar upp-
lisingar“
„Upplisingar!“ nei, heara þarf engu þessari upp-
lisingu.“
„En, heara minn, hlustid þú á mig allt augnabliki“
Kalladi Jóh. upp ~~þú~~ í broti, „Ég hélt að
þessi myn stulka voru döttir yður“ og hneigdi
sig um leid fyrir blónarósinu í höndu stólmum.
„Hvat segid þér?“ áskruadi Móttel gamli aðis geg-
inn, en hín eini engu Frejja stóð upp frá fottel-
pianóinu og hljófadi hátt upp yfir sig um leid
og hún féll í ómegin á gólfid.
„Þetta er yður vort!“ hrópadi hún þá mótgadi
fadur og bentu á döttur sína þar sem hún lá.
„Þat hryggir mig mjög“ sagði Jóh. „En mortal
annara orða: hver er blónarósin þarna í
höndu stólmum, fyrir hún er eini döttir yður.“
„Konan mín! Hvat meinið þér annars? Þér
stulid, svo mér, þat að standa veikinn gott og gjónda
yður gagnvart konu minni og döttur.“
Jóh. sá sér orði þat að bida lengur botanna,
lót til föðken og skaut úr um dyrgan.
Hann hressdist, en hann kom úr í svolt kvöldloptid
og hljóf vid föðken af fram, um fram var
konum luyt í heitu frá helv. — svo sem hann
ásvot — húsinn hans Móttels. Hann þvadi
einki að fara heim til sín fyr en um midnatti
og í leifti morguninn eftir, áttur en nokkur maður
var kominn í fótur og bjart var átt orðið,
flutti hann lei ferlum í mortu fleifti, eitthvot,
leara eitthvot í heitu frá húsinn hans Móttels.
Hann kom sér ni midur þar sem en ginn and-
leiftingur var og þar tók hann þá ákvörðun
að halda sér frá allum freislingum lífsins
upp frá þessu og fottadist kvem folla eina
og heitan eldinn.
Lauolaga fleift úr dörstun
af S.